

ကရင်အမျိုးသားတို့၏ နိုင်ငံရေးကြိုးပမ်းမှု

မောင်စင်ကြယ်

ကရင်အမျိုးသားတို့၏ နိုင်ငံရေးကြိုးပမ်းမှု

မောင်စင်ကြယ်

ကရင်အမျိုးသားတို့၏ နိုင်ငံရေးကြိုးပမ်းမှုအစမှာ သိသိသာသာ ထင်ထင်ရှားရှား (၁၈၈၁)ခုနှစ် လောက်တွင် စခဲ့လေသည်။ ထိုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကရင်အမျိုးသားအသင်း (Karen National Association) ကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။ ထိုကရင်အမျိုးသားအသင်းကို စကောကရင်ဘာသာဖြင့် "ဒေါကလု" ဟူ၍ ခေါ်ဆိုသည်။ ထိုအသင်းသည် ပထမဆုံးသောကရင်အမျိုးသားအသင်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုကရင်အမျိုးသားအသင်းသည် တိုင်းပြည်နိုင်ငံ၏ အရေးအခင်းများကို လေ့လာမှတ်သားရင်းကရင် အမျိုးသားများ၏ အရေးအခင်းများနှင့်ဘာသာရေး (ခရစ်ယာန်) ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ထိုစဉ်က ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်စကောကရင်အမျိုးသားများသာ အများအားဖြင့် ပညာတတ်များဖြစ်သောကြောင့် အမျိုးသားရေးကို စိတ်ဝင်စားရင်း ဘာသာရေးကိစ္စများကိုပါ ယှဉ်တွဲဆောင်ရွက်တတ်ကြပေသည်။

အဆိုပါကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးကို စတင်ထူထောင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ခေါင်းဆောင်များမှာ ဒေါက် တာတီ-သံပြာ၊ ဆရာမြတ်စံ၊ ဆရာစောတေ၊ ဦးလူနီ၊ ဦးရွှေမောင်အုန်း အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်များပင်ဖြစ်ကြသည်။ ဒေါက်တာတီ-သံပြာမှာ အထင်ရှားဆုံးသော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ (အမ်-အေ) ဒီဂရီကို အမေ ရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ရယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဒေါက်တာတီ-သံပြာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှပြန်ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း မျက်နှာဖြူအင်္ဂလိပ်အ စိုးရက ၎င်းတို့၏ ဗြူရီကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကြီးတွင် ရာထူးတစ်နေရာယူပါရန် လက်ကမ်းလာခဲ့သည်။ ဒေါက်တာတီ-သံပြာသည် မျက်နှာဖြူအင်္ဂလိပ်က ပေးလာသော သူ့တစ်ဦးတည်းကောင်းစားရေးအတွက် အုပ် ချုပ်ရေးရာထူးကို ငြင်းဆိုလိုက်ပြီး ရန်ကုန်မြို့ အလုံအရပ်ရှိ ပဲခူးကရင်ကျောင်း (ယခုအလုံဒေသစိတ် အမှတ် (၁) အထက်တန်းကျောင်း) တွင် စာဝင်ပြနေသည်။ ထိုသို့စာပေသင်ပြနေရင်းက အခြားတစ်ဖက်တွင် ကရင် အမျိုးသားများနှင့်ပတ်သက်သောစာအုပ် စာတမ်းများကို မြောက်များစွာပင် ရေးသားပြုစုနေခဲ့ပေသည်။ အ ထူးသဖြင့် ဒေါက်တာတီ-သံပြာသည် ပထမဆုံး ကရင်အမျိုးသားအသင်းတွင် ပထမဆုံးဥက္ကဋ္ဌအနေနှင့်နှစ် ပေါင်းများစွာပင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။

အထူးသဖြင့် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးတွင် ပါဝင်ခေါင်းဆောင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့သည် ခေတ်ပညာတတ်များ ဖြစ်သည့်အပြင် အတော်များများမှာ နိုင်ငံခြားတွင် ပညာသွားရောက်သင်ကြားပြီး နိုင်ငံ ခြားတွင်ပင် ဘွဲ့ဒီဂရီများကို ယူခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဒေါက်တာတီ-သံပြာနှင့်အတူ ကရင်အမျိုးသားအ သင်းကို စတင်ထူထောင်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသောဆရာစောတေ၊ ဦးလူနီ၊ ဦးရွှေမောင်အုန်းစသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင်အောက်လမ်း၊ ဝိုက်ဟောရပ်ကွက်တွင် အချို့သောလမ်းအ မည်များကို ဦးလူနီလမ်း၊ ရွှေမောင်အုန်းလမ်း၊ စောတေလမ်း စသည်ဖြင့် မှည့်ဆိုထားလေသည်။

ထိုကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး စတင်ထူထောင်သည်မှ ရပ်ဆိုင်းသွားသည်အထိ ပါဝင်ခေါင်းဆောင် ခဲ့သော ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များမှာ ဒေါက်တာတီ-သံပြာ၊ ဆရာမြတ်စံ၊ ဆရာစောတေ၊ ဦးလူနီ၊ ဦး ရွှေမောင်အုန်း၊ ဦးစန်လုံး၊ ဒေါက်တာရောဘတ်-အယ်လ်-ဖိုးကေ၊ မစ္စတာ ဆစ်ဒနီလူနီ၊ ဆရာတီ-ဆာထူး၊ စော ဒါမေဖိုးမင်း၊ ဆရာအီဇန်၊ ဆရာပန်းညို၊ ဆာစံစိဖိုး၊ ဦးစံဘော်၊ စောဘဒ္ဒေ၊ စောဘမောင်၊ စောဂျိန်းစံတာပ၊ စော ဗစ်တာဖိုး၊ ဒေါက်တာမောင်ဒွေး၊ ဆရာဖိုးအေး၊ မန်းဘခင်စသည်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

မန်းဘခင် (ဘီအေ) သည် တစ်ဦးတည်းသော ပိုးကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံ ဆာဒေါ်မန်စမစ်အစိုးရ၏ အမှုဆောင်တွင်၎င်း၊ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကြီး မှူးသော မြန်မာပြည်ယာယီအစိုးရအဖွဲ့တွင် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးအဖြစ်၎င်း၊ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။ မန်းဘခင်ကဲ့သို့ပင် ကွယ်လွန်သူအာဇာနည်ခေါင်းဆောင် မန်းဘခိုင်မှာလည်း အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။

အဆိုပါ ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီး၏အဖွဲ့ခွဲများအနေနှင့်ခရိုင်မြို့ကြီးအသီးသီးတို့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့မှာ ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ၊ မအူပင်၊ ဟင်္သာတ၊ သာယာဝတီ၊ ပြည်၊ အင်းစိန်၊ ပဲခူး၊ တောင်ငူ၊ ထားဝယ်၊ မြိတ်၊ ဖျာပုံနှင့်ရန်ကုန်မြို့ကြီးများတွင် ဖြစ်သည်။ အသင်းကြီး၏စောစောပိုင်းတွင် အမျိုးသားရေးနှင့်ဘာသာရေးတို့အခြေခံထားခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသားရေးသန့်သန့်သာ ဖြစ်လာတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍ စကောကရင်၊ ပိုးကရင်၊ ဘွဲ့ကရင်၊ ခရစ်ယာန်၊ ခရစ်ယာန်မဟုတ်သူ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာမရွေး၊ ကရင်ဟူသမျှတို့သည် အသင်းကြီးကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲထောက်ခံအားပေးခဲ့ကြပေတော့သည်။

ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးသည် တစ်နေ့တစ်ခြား အမျိုးသားရေးအသွင်များကို ဆောင်ယူလာသည်နှင့်အမျိုးသားများ၏ထောက်ခံမှုကိုလည်း ပိုမိုရရှိလာသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရထံတွင် မြန်မာပြည်အုပ်ချုပ်ရေး၌ ကရင်အမျိုးသားများပါဝင်နိုင်ရန် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးက တောင်းဆိုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် မစ္စတာဆစ်ဒနီလူနီခေါင်းဆောင်၍ အင်္ဂလန်နှင့်အိန္ဒိယသို့သွားရောက်ခဲ့သည်။

ထိုဆုံးဖြတ်တောင်းဆိုချက်အရ ၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာပြည်ဥပဒေပြုကောင်စီတွင် ကရင်အမျိုးသားကိုယ်စားလှယ် ၅ ဦးရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်သို့ရောက်ရှိသောအခါတွင်မူ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်အမတ်ပေါင်း ၁၂ ဦးရရှိခဲ့ပေသည်။ ဤသို့လွှတ်တော်တွင် ကရင်အမတ်များ တိုးမြှင့်ရရှိလာသလို အင်္ဂလိပ်၏အရပ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စစ်ဘက်တို့တွင်လည်း ကရင်လူမျိုး အမြောက်အများ အစိုးရဝန်ထမ်းများ ဖြစ်လာခဲ့ကြသည်။

အထူးတလည် ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးက ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ကိစ္စတို့မှာ ကရင်စာပေသင်ကြားရေးနှင့်ကရင်ယဉ်ကျေးမှုများ တရားဝင်ဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်းသွားရေးတို့ပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- (၁) ကရင်စာပေသင်ကြားတတ်မြောက်ရေး။
- (၂) ကရင်စာပေဖြင့် စာမေးပွဲ ဖြေဆိုနိုင်ခွင့် ရရှိရေး။
- (၃) ကရင်အမျိုးသားတေးသံကို တရားဝင်သီဆိုနိုင်ရေး။
- (၄) ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးနေ့ တရားဝင်ကျင်းပရေး၊ အသိအမှတ်ပြုရေး။
- (၅) ကရင်အမျိုးသားဝတ်စုံနှင့်ကရင်ကုတ်အင်္ကျီ တရားဝင်ဝတ်ဆင်နိုင်ရေး။
- (၆) စကောကရင်အမျိုးသား အမျိုးသမီးဆိုပါက "စော"နှင့်"နော်"ကို တရားဝင်အသုံးပြုခွင့် ရရှိရေး။
- (၇) ပိုးကရင်အမျိုးသား အမျိုးသမီးဆိုပါက "စ"၊ "မန်း"နှင့်"နမ့်"စသည်တို့ကို အမည်များရှေ့တွင် တရားဝင်ထည့်သွင်းအသုံးပြုခွင့်ရရေး။
- (၈) အဖြူ၊ အပြာ၊ အနီ သုံးရောင်ခြယ်ပေါ်တွင် တက်သစ်စနေဝန်းနှင့်ဖားစည်ပါရှိသော အလံကို ကရင်အမျိုးသားအလံအဖြစ် တရားဝင်အသုံးပြုခွင့် ရရှိရေးတို့ဖြစ်လေသည်။

ကရင်အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ အထက်ပါကိစ္စရပ်များကို ကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးသည် တက်တက်ကြွကြွ တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်များကို အားလုံးပင် အကောင်အထည်ပေါ်၍ အောင်မြင်လာခဲ့ပေသည်။

ထိုကရင်အသင်းကြီးနှင့်အသင်းခေါင်းဆောင်များတို့သည် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို မကြည့်ဘဲ တိုင်းရေး ပြည်ရေး၊ အမျိုးသားရေးကို ရိုးသားစွာ တည်ဆောက်ကြိုးပမ်းခဲ့သော အသင်းကြီးဖြစ်သောကြောင့် ရှေးအကျ ဆုံးသောကရင်အမျိုးသားအသင်းကြီးတစ်ခု ဖြစ်သလို၊ ကရင်လူထုထဲတွင် နှစ်ပေါင်းကြာရှည်စွာ တည်တံ့ခဲ့ သော ကရင်အသင်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့၏သင်္ချာသဘော နှင့်လူသဘာဝ၏သင်္ချာသဘောတရားတို့အရ ဂျပန်ဖက်ဆစ်များ မြန်မာပြည်သို့ဝင်ရောက်လာချိန် အသင်း ခေါင်းဆောင်များတွင်လည်း သေသူသေ၍ ကျန်ရှိနေသူများမှာလည်း စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါနိုင်တော့သည့် အချိန်အရွယ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီမို့ ဂျပန်ခေတ်တွင် မဖျက်ပါဘဲလျက် အသင်းကြီး၏လှုပ်ရှားမှုအစုစုတို့သည် ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ရလေတော့သည်။

သို့ရာတွင် ထိုအသင်းကြီးနှင့်အသင်းခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် အသစ်အသစ်သော ကရင်အသင်း အဖွဲ့များနှင့်ခေါင်းဆောင်များကို တာဝန်ကျေပွန်စွာ မွေးထုတ်ပေးခဲ့လေသည်။

(ဝန်ခံချက်။ ။စောဂျိန်းတာပ(M.A., B.L., T.P.S)နှင့်ကရင်အမျိုးသားအသင်းခေါင်းဆောင် ဟောင်းရေးသားသော The Karen National Association ဆောင်းပါးကို ပြန်ဆိုရေးသားပါသည်။)

မောင်စင်ကြယ်

မှတ်ချက်။ ။၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၊ အမှတ်(၇၆)ထုတ် ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာ(၅၆-၅၈)၌ လာရှိသော ဆောင်းပါးကို ပြန်၍ စာစီရိုက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။